

REGULACIJA ENERGETSKOG SEKTORA

Sa čim se ulazi u 2007?

Ljubo Mačić
Agencija za energetiku Republike Srbije

Energetski sektor Srbije

Stanje reformi

- Zakonska i podzakonska regulativa vecim delom završena i uglavnom uskladjena sa evropskim direktivama;
- Agencija funkcionalna od pocetka 2006;
- Strukturne reforme u elektroprivredi uglavnom sprovedene;
- Gasni sektor se priprema za restrukturiranje;
- Otvorenost tržišta: 21% za elektičnu energiju i 49% za gas;
- Novi sistem regulacije cena – spreman za primenu u 2007. godini;
- Republičke institucije uključene u aktivnosti institucija Energetske zajednice Jugoistočne Evrope.

Energetski sektor Srbije - evropski okviri reformi

- Ratifikovan Ugovor o Energetskoj zajednici Jugoistočne Evrope – prvi sektor u kome je evropska regulativa u Srbiji postala obavezujuća;
- Ne postoji jedinstven model reformi;
- Nastavljaju se koncentracije kompanija u Evropi – vodi li to dominaciji na tržištu?
- Dezintegrisane kompanije u Istočnoj Evropi se ponovo integrišu i vertikalno i horizontalno;
- Tržište nije uspelo da efikasno reši problem sigurnosti snabdevanja – sve češći poremećaji.

Poslovi Agencije – po Zakonu

Regulacija cena

- Utvrđivanje metodologija za određivanje tarifnih elemenata za obračun cena
- Donošenje tarifnih sistema (odobrava Vlada)
- Utvrđivanje metodologija za troškove priključenja na sisteme
- Mišljenja na cene energije utvrđene od strane energetske subjekata (Vlada daje saglasnost)

Licence

- Izdavanje licenci
- Oduzimanje licenci

Rešavanje žalbi

- ...na odbijanje pristupa sistemima
- ...na odbijanje priključenja objekata proizvođača i potrošača na sisteme

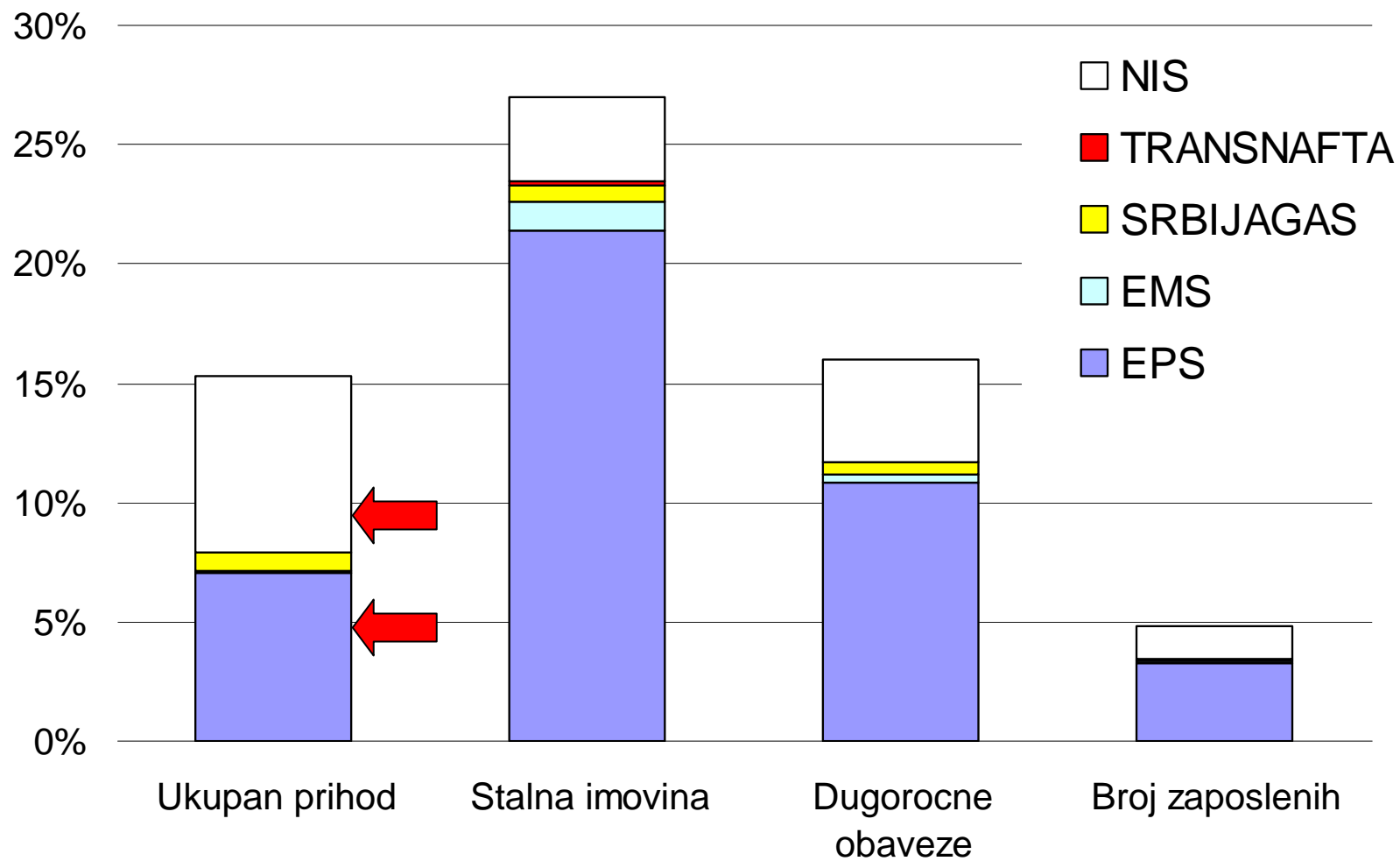
Nadzor tržišta energije

- Praćenje primene propisanih metodologija i tarifnih sistema
- Saglasnost na pravila rada tržišta
- Saglasnost na pravila rada mreža
- Utvrđivanje kriterijuma za dobijanje statusa kvalifikovanog kupca (koji ima pravo kupovine energije na slobodnom tržištu)
- Praćenje ispunjenosti uslova za licenciranje

Poslovi Agencije – šta je uradjeno?

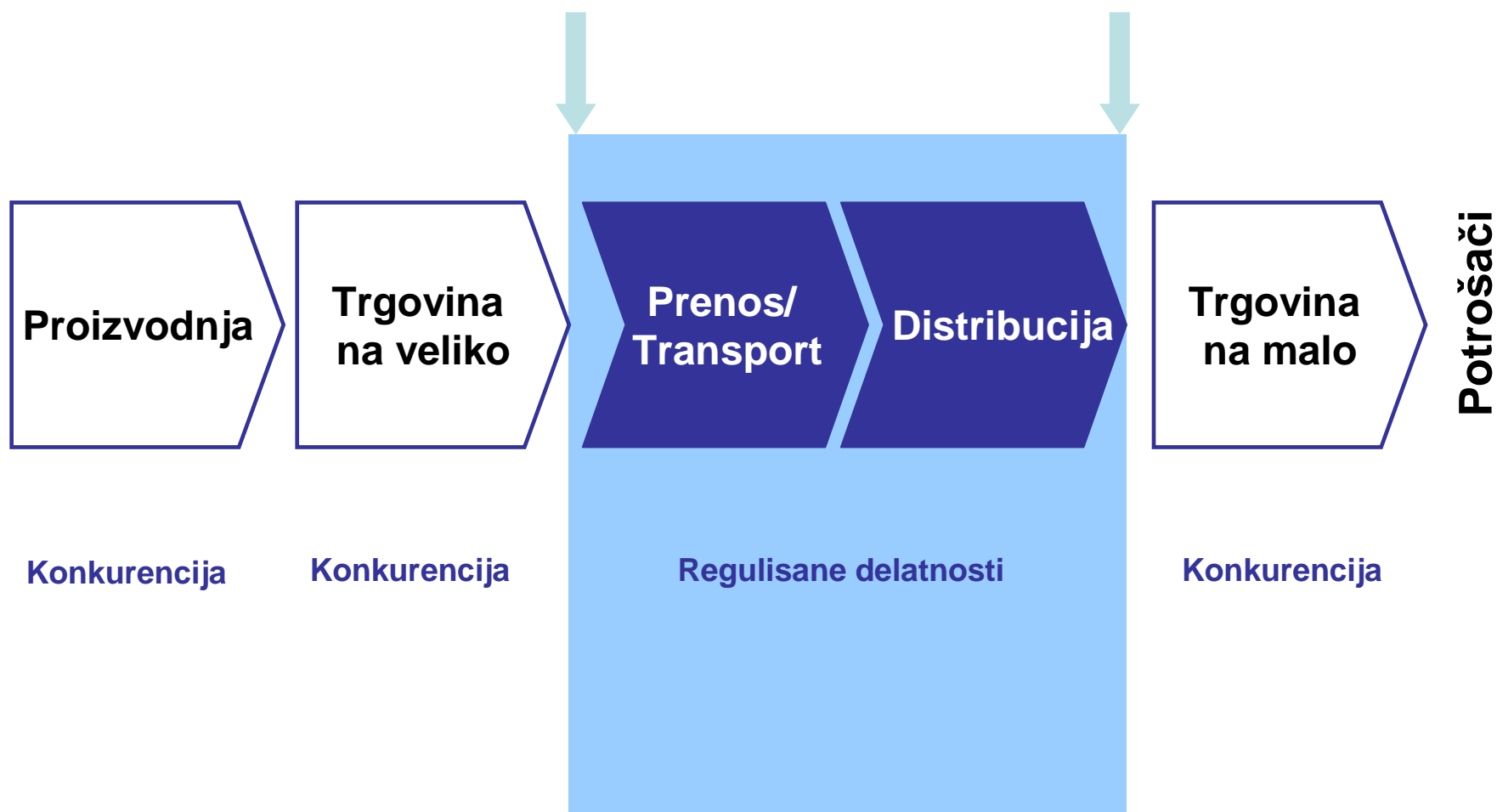
Poslovi	Status
1. Izdavanje licenci	U toku (zahtevi nepotpuni, primljeno preko 600, skoro sve pregledano, izdato 100 licenci)
2. Donošenje metodologija za cene energije i usluga za regulisane delatnosti	Završeno u julu 2006.
3. Usvajanje tarifnih sistema	Upućeni Vladi na saglanost
4. Donošenje metodologija za određivanje troškova priključka na mreže	Za električnu energiju doneta u junu, za gas u završnoj fazi
5. Davanje saglasnosti na pravilnike o radu mreža i tržišta	EMS i EPS pripremili pravilnike o radu mreža. EMS radi Pravilnik o radu tržišta
6. Rešavanje po žalbama potrošača	Primljeno oko 70 žalbi, gotovo sve obradjene
7. Odobravanje statusa kvalifikovanog kupca	Jedan kupac (gas) dobio status; nema interesa
8. Priprema akta o inormisanju	Uradjen deo za tarife, stižu predlozi
9. Medjunarodne aktivnosti	11.Decembra se osniva Regionalni regulatorni bord (PO Ugovoru o EZ JIE)

Učešće energetske JP u privredi Srbije u 2005.

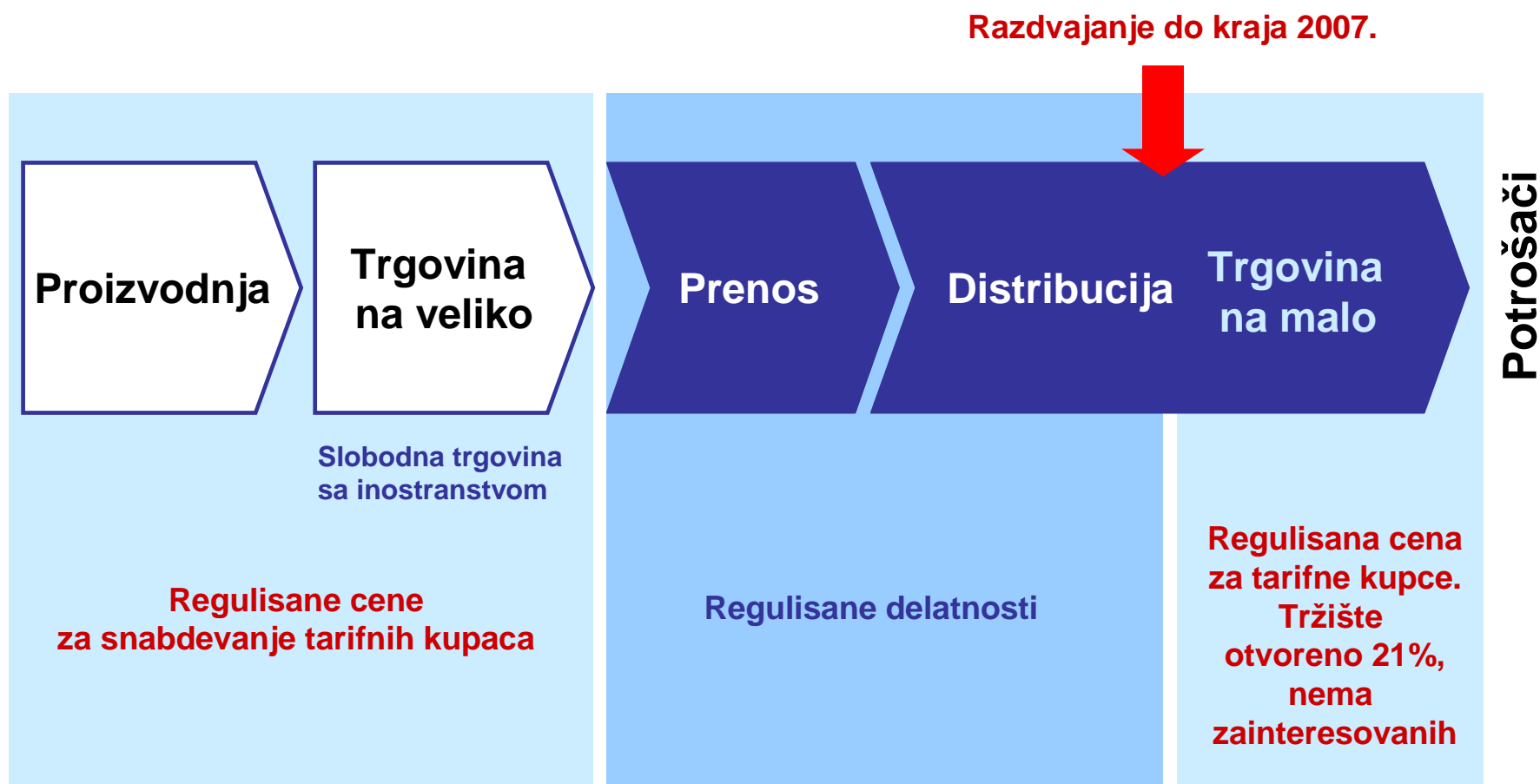
Razdvajanje mreža od proizvodnje, trgovine i prodaje

Električna energija, gas – ciljno stanje

Razdvajanje mreža od proizvodnje, trgovine i prodaje

Električna energija – sadašnje stanje

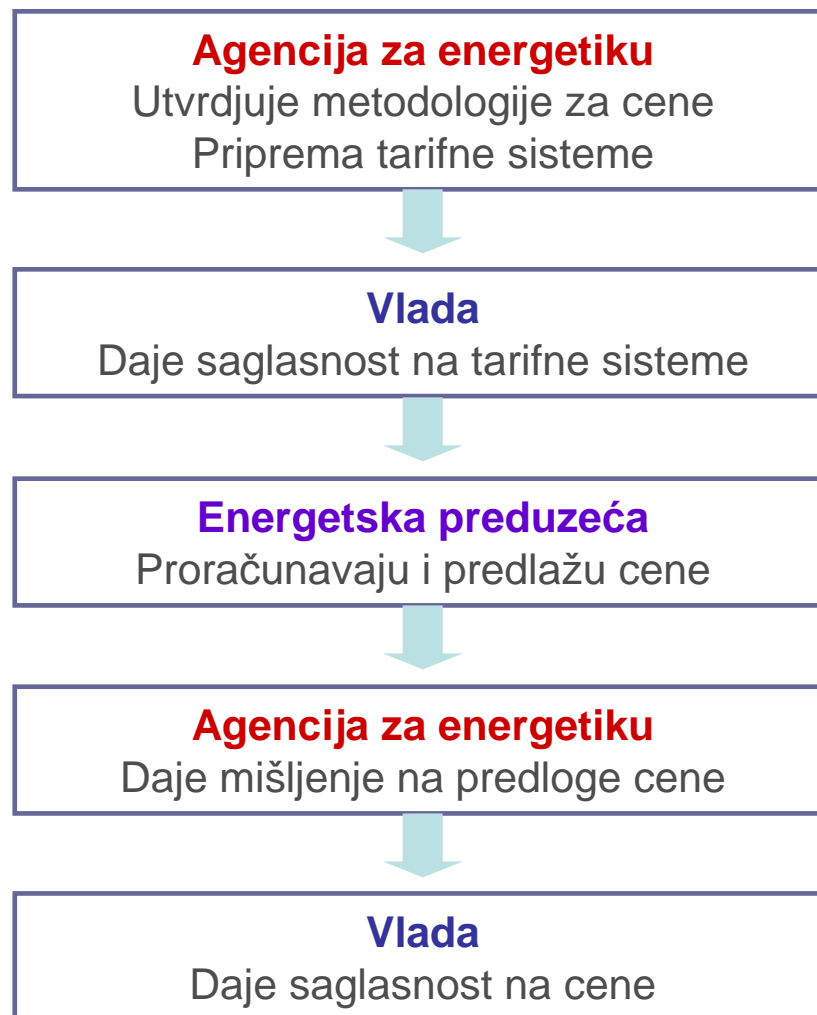
Razdvajanje mreža od proizvodnje, trgovine i prodaje

Prirodni gas, SRBIAGAS – sadašnje stanje

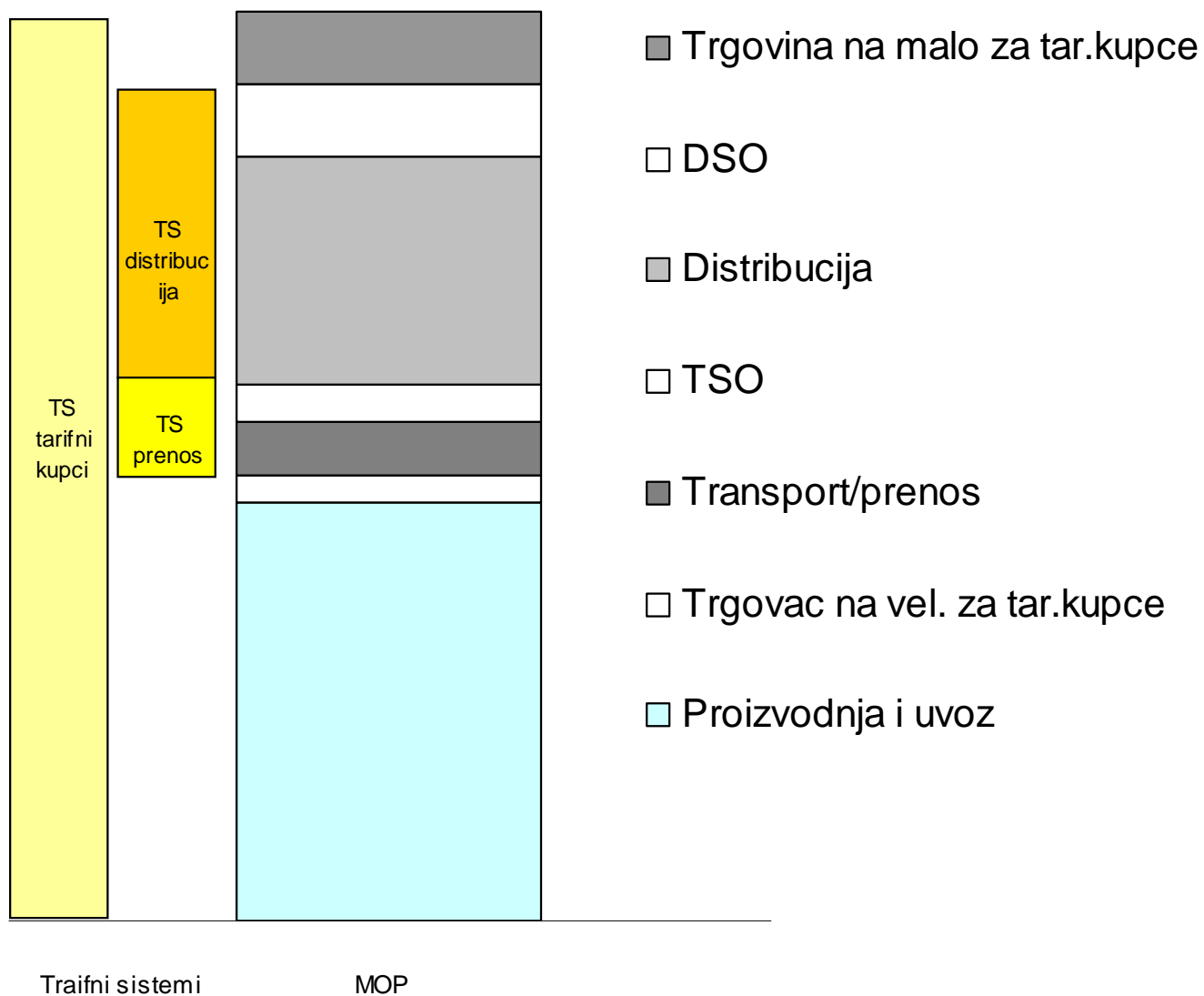
Razdvajanje do kraja 2007. godine

Algoritam odredjivanja cena

Struktura novog sistema regulacije cena

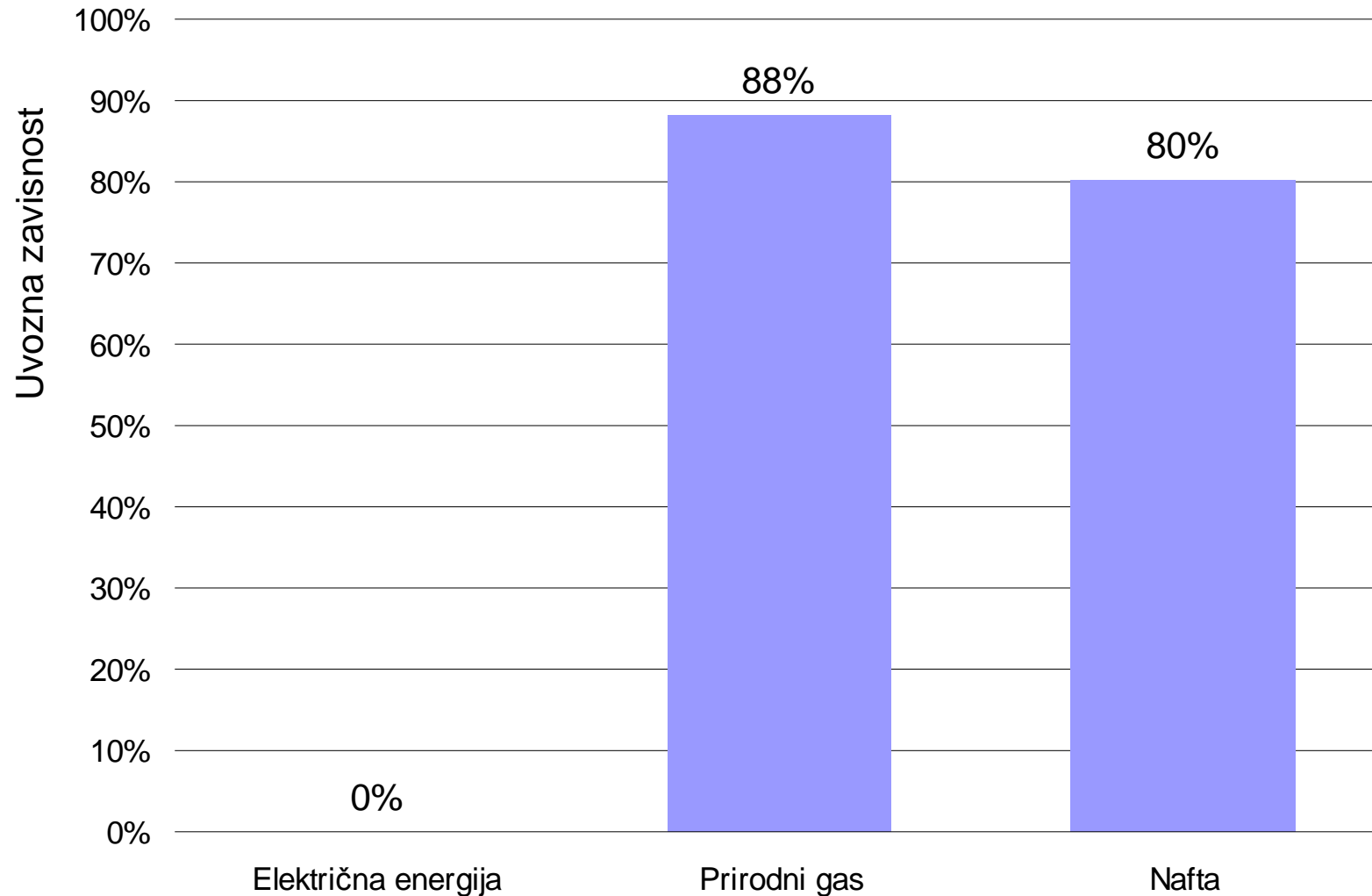

Regulacija cena – bitni uticajni faktori

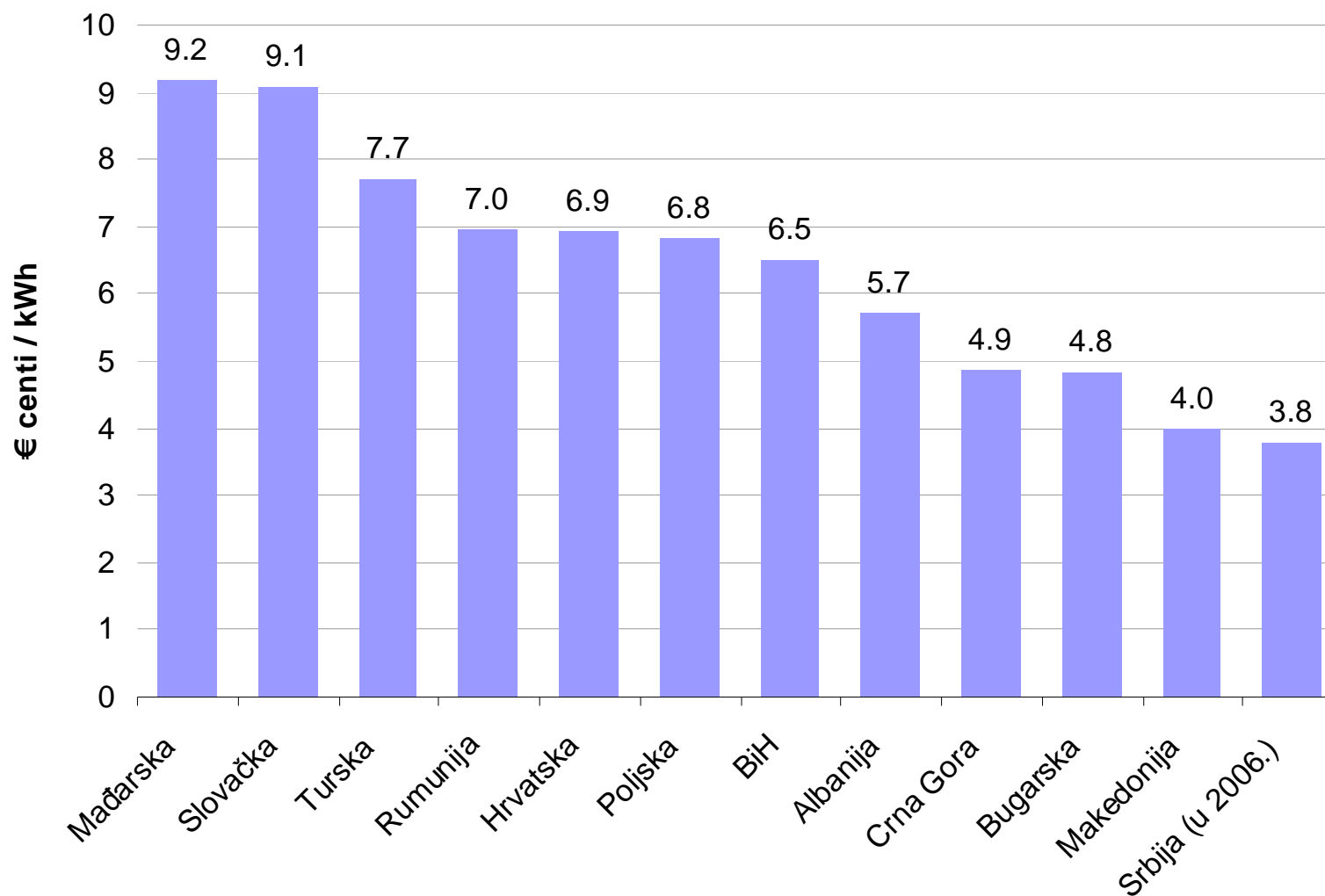
- Pобољшanje interne efikasnosti – postoji prostor za:
 - smanjenje troškova;
 - smanjenje gubitaka u mrežama;
 - povećanje energetske efikasnosti;
 - povećanje naplate potraživanja...
- Zaštita siromašnih – mora preći u nadležnost države – štiti samo siromašne;
- Makroekonomski interesi – inflacija;
- Uticaj energetike na ukupnu privredu:
 - kao trošak;
 - kao podsticaj razvoju;
- Potrošnja električne energije raste, mada je već visoka – neracionalnost kao rezultat dispariteta cena;
- Ekološka sanacija
- Nema novih kapaciteta (preti deficit u regionu) – da bi sistemi bili dugoročno održivi, cene moraju odražavati troškove;
- Postepenost u promenama

Regulacija cena – eksterni faktori

Izloženost uticaju svetskog tržišta u 2005.

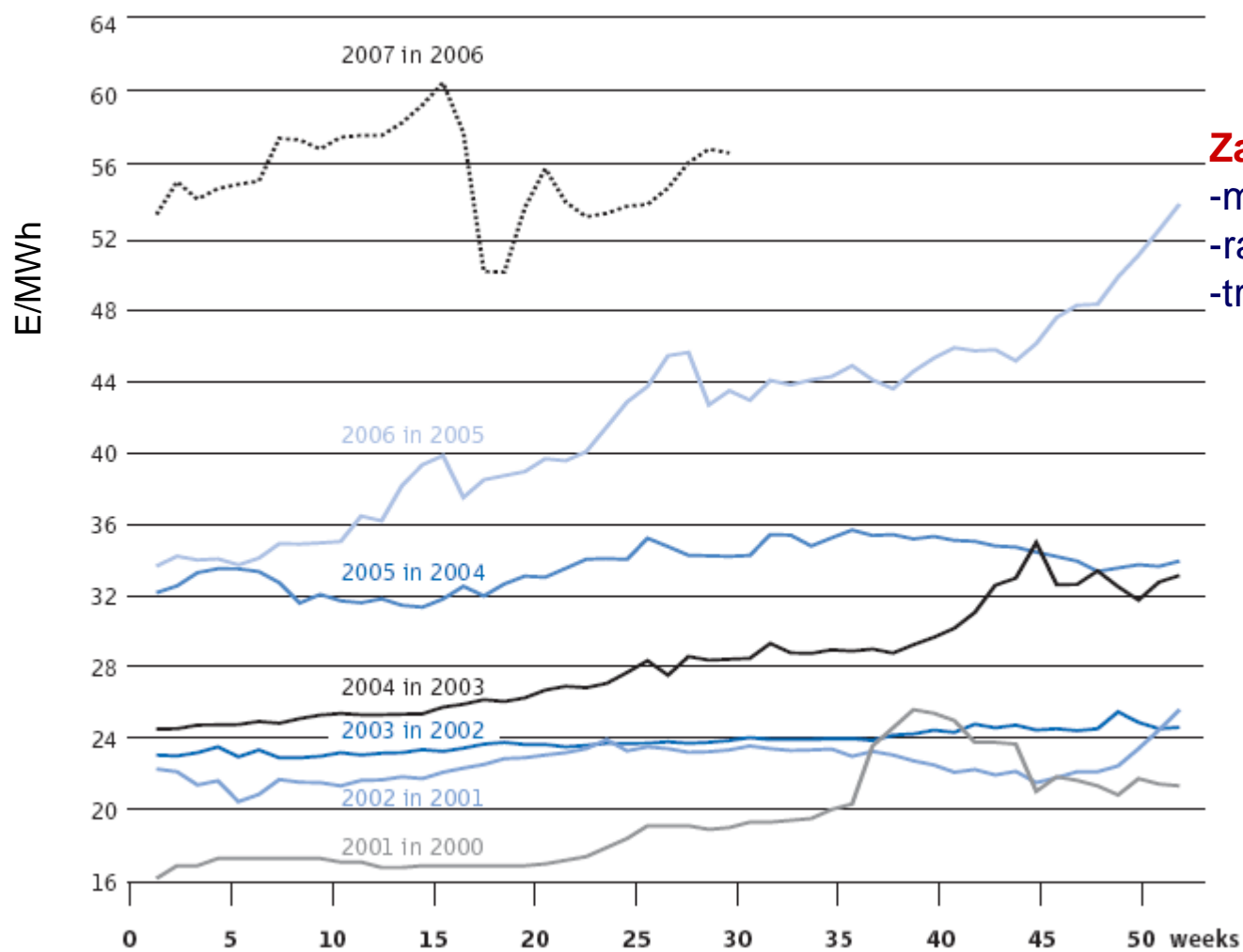

Prosečne cene električne energije za sve krajnje potrošače u 2005.

Izvor podataka: 2006 Energy Regulators Regional Association (www.ERRAnet.org)

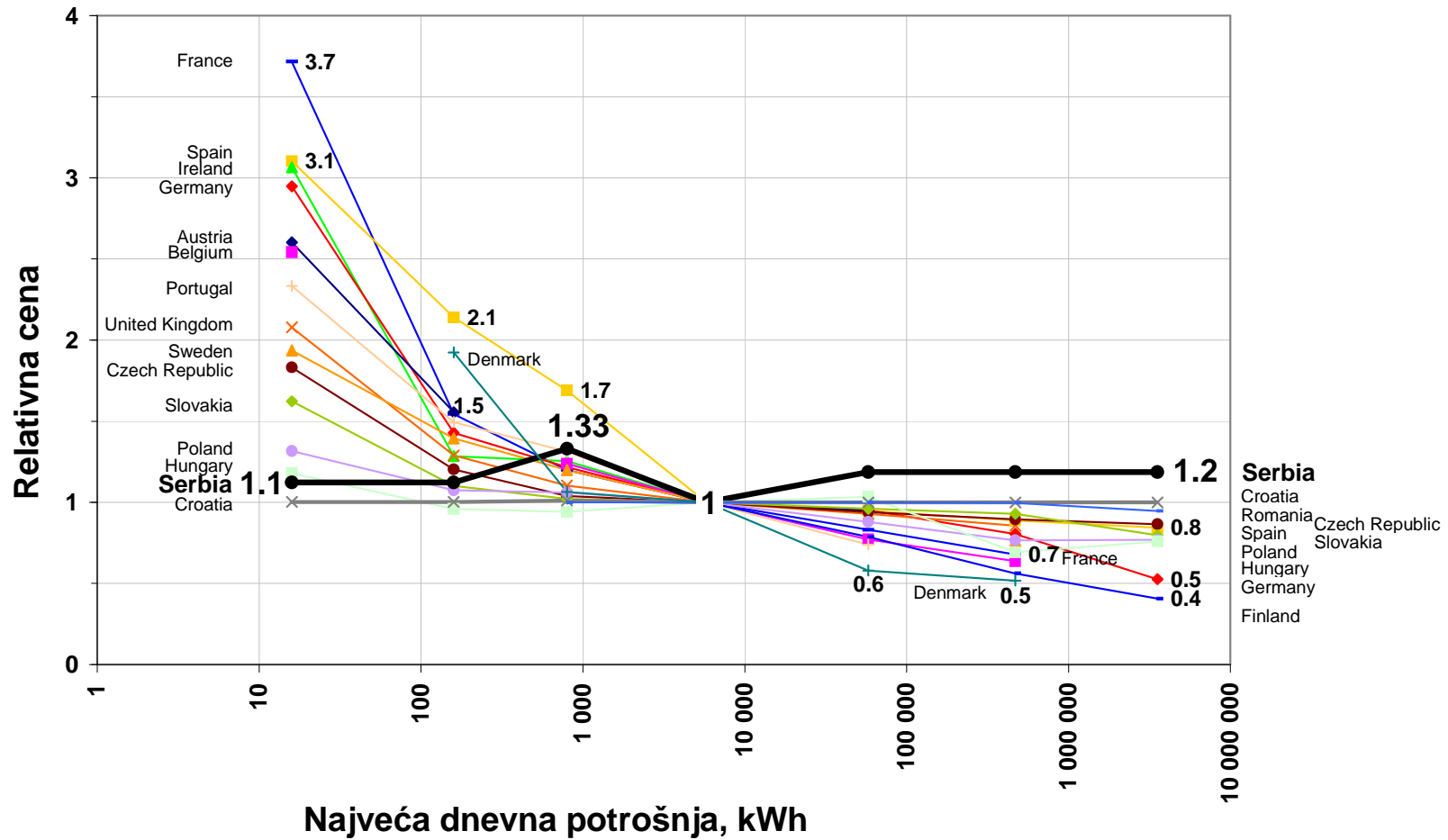
Cene bazne el.energije na Lajpciškoj berzi za kupovinu godinu dana unapred

Zašto cene rastu?

- manjak kapaciteta
- rast troškova goriva
- trgovina emisijama CO2

Relativni odnosi cena prirodnog gasa po veličini potrošnje

Koliko mogu pomoći obnovljivi izvori energije?

*Subvencije za proizvodnju el. energije iz obnovljivih izvora u
Nemačkoj*

c/kWh

Hydropower	3.7 – 9.67
Landfill gas, sewage gas, pit gas	6.65 – 7.67
Biomass	3.9 – 11.5
Geothermal energy	7.16 – 15
Wind power	5.5 – 8.7 (onshore) 6.19 – 9.1 (offshore)
Photovoltaics	45.7 – 62.4

Dalji koraci

Neophodna unapredjenja

- Uvodjenje tržišnih mehanizama za podsticanje razvoja kapaciteta u elektro i gasnom sektoru – uključivanje u regionalne projekte;
- Razdvajanje trgovine na malo od mrežnih aktivnosti u distribuciji električne energije;
- Razdvajanje delatnosti u gasnom sektoru;
- Zastita siromasnih;
- Priprema i uvodjenje podsticajnih metoda regulacije cena;
- Implementacija monitoringa kvaliteta snabdevanja;
- Poboľšanja u Zakonu o energetici;
- Nastavak integracije u regionalno trziste u skladu sa Ugovorom o energetskeoj zajednici (sprovodjenje Akcionog plana).